

Verslag slotbijeenkomst participatietraject Pasgeld

Donderdag 15 juli 2021, 19:30 – 21:30 uur, via Zoom

Programma van de slotbijeenkomst Schetsboek Pasgeld:

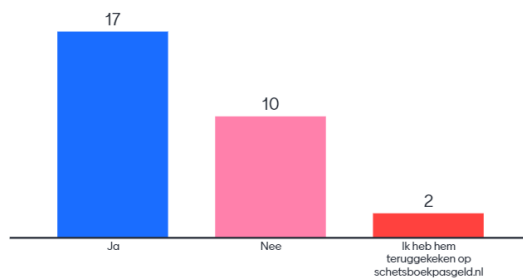
1. **Aftrap door wethouder - Jeffrey Keus**
2. **Proces participatie Schetsboek Pasgeld - Wessel Tiessens, Urban Sync**
3. **Schetsen voor de hoofdplanstructuur, Pasgeld-West en Pasgeld-Oost - Martijn Niehof, KuiperCompagnons**
4. **Terugblik wethouder - Jeffrey Keus**

1. Aftrap door wethouder Jeffrey Keus

Jeffrey kijkt uit naar de resultaten die behaald en opgehaald zijn in de afgelopen weken. Hij is trots en dankbaar dat veel mensen betrokken zijn geweest bij het proces. De betrokkenheid van deze mensen wordt enorm gewaardeerd. “De opgaven waar we voor staan zijn heel groot, zoals klimaatverandering en de vraag naar woningen. Deze spelen voor heel Nederland, maar ook in het klein in Pasgeld. Het participatietraject is geen ‘moetje’, maar juist een manier om de beste kwaliteit voor Pasgeld naar boven te brengen.”

Peiling tussendoor

Was u bij de startbijeenkomst op 29 maart?

Via een interactieve peiling hebben aanwezigen van de slotbijeenkomst hun reactie kunnen geven op enkele vragen. De meeste aanwezigen waren ook aanwezig bij de startbijeenkomst, een aantal heeft de startbijeenkomst teruggekeken. Een deel heeft de startbijeenkomst niet gezien.

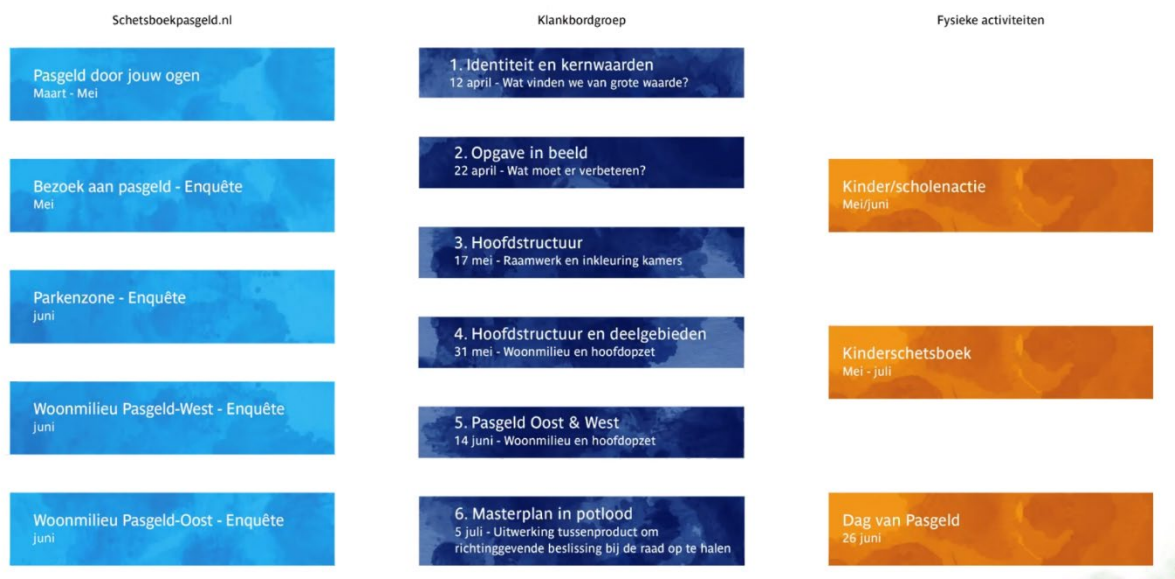
Onder de aanwezigen hebben de meeste mensen meegedaan met de participatie (via schetsboekpasgeld.nl, de Dag van Pasgeld of in de klankbordgroep). Een aantal mensen heeft niet met de participatie meegedaan.

2. Presentatie door Wessel Tiessens (Urban Sync) over het proces

Afgelopen jaar zijn we met elkaar intensief bezig geweest om een participatietraject neer te zetten voor het gebied Pasgeld. Dat hebben we samengevat in het Schetsboek Pasgeld.

Er is van de nood een deugd gemaakt. Door de coronapandemie waren fysieke bijeenkomsten niet meer mogelijk, er is daarom een online participatieplatform ontworpen: www.schetsboekpasgeld.nl. Hieronder is een overzicht te zien van de verschillende activiteiten. Er zijn zes bijeenkomsten

geweest met een klankbordgroep en mede dankzij de versoepelde maatregelen waren enkele fysieke activiteiten mogelijk.

Werkend vanuit een set van uitgangspunten, is gekeken naar het gebied Pasgeld. Dat zijn de vertrek- en gesprekspunten. De opdracht was een brede en integrale opgave (zowel groen als woningbouw). Er is op een creatieve manier gekeken naar mogelijkheden. Er moet niet alleen gekeken worden naar het financiële plaatje, maar ook naar de maatschappelijke kosten en baten.

Statistieken – Schetsboekpasgeld.nl

Met de klankbordgroep zijn er zes bijeenkomsten geweest. Dit was een intensief traject, waarbij er ongeveer om de week een bijeenkomst was. De twaalf klankbordgroepleden - een mix van direct omwonenden, bewoners uit Rijswijk, geïnteresseerde toekomstige bewoners, vertegenwoordigers van belangenorganisaties en ondernemers – zaten met gemeente Rijswijk, Urban Sync en ontwikkelaars (digitaal) om tafel. Hier zijn pittige, inhoudelijke en inspirerende gesprekken gevoerd, die veel input hebben geleverd en de plannen hebben verrijkt.

Er is met elkaar gesproken en gedacht over de woonmilieus in Pasgeld-West en Pasgeld-Oost. Verschillende ideeën zijn opgehaald en het is aan de raad om daarover een keuze te maken.

Tijdens de participatie zijn de volgende gedeelde belangen voor Pasgeld naar boven gekomen:

- Rust & ruimte
- Versterken van groen en water
- Behouden slagenlandschap
- Bufferfunctie

Kort door de online omgeving, welke vragen zijn er gesteld op www.schetsboekpasgeld.nl?

Een voorbeeld hiervan is de interactieve kaart 'Pasgeld door jouw ogen', waar 71 ideeën naar voren zijn gekomen. Via enquêtes zijn er vragen gesteld zoals: Waarom kom jij naar Pasgeld? Wat vind jij het mooiste stukje van Pasgeld? Wat vind jij belangrijk in Pasgeld?

Een misverstand dat we tegenkwamen was over woningbouwplannen. Er zijn geen woningbouwplannen voor het slagenlandschap en Elsenburgerbos, dit blijft groen.

Fysieke activiteiten

Er is ook met kinderen gesproken, zij hebben hun ideeën voor een fijne leefomgeving kunnen insturen via het kinderschetsboek.

Tijdens de [Dag van Pasgeld](#) hebben de deelnemers door het gebied gewandeld langs verschillende informatieposten. Bij die verschillende plekken stonden vertegenwoordigers van de gemeente om met de deelnemers inhoudelijk in gesprek te gaan. Het was een waardevolle dag als aanvulling op de digitale input via schetsboekpasgeld.nl.

3. Presentatie van Martijn Niehoff, stedenbouwkundige, over schetsen voor de hoofdplanstructuur, Pasgeld-West en Pasgeld-Oost

Het gebied gaat verder dan alleen Pasgeld-West en -Oost. Het gaat over het hele gebied Pasgeld, om een samenhangend verhaal te maken voor het hele gebied. Er is ook buiten het gebied gekeken; hoe kan Pasgeld goed aansluiten aan Delft en Rijswijk?

Het Elsenburgerbos, de Drassige Driehoek, het slagenlandschap, de Schoffel, Lommerrijck en de sportvelden blijven met hun huidige functie bestaan. Het is goed om te weten dat een belangrijk deel van het groen de basis vormt voor de toekomst van het gebied.

Er is ook nagedacht over verkeersveiligheid en mogelijke toekomstige verrommeling van het gebied. Ook is gekeken naar de spoorverbreding, geluid en toekomstige halte die daarbij kunnen komen kijken.

Het gebied is al redelijk versnipperd en kan meer gaan verrommelen. Hiervoor is in de participatie meegegeven om tot een samenhangende visie te komen waarbij de verschillende gebieden samen komen tot één geheel.

Wonen is de meest bediscussieerde ontwikkeling. Voor Pasgeld-West is er al een aantal jaren een bestemmingsplan. Het is een ontwikkeling die een van de opgaven is in het gebied. Tegelijkertijd is het groen ook een zeer belangrijke factor. Het spanningsveld in dit groeiende deel van West-Nederland. We hebben met elkaar onderzocht hoe we dat goed met elkaar kunnen afstemmen.

UITGANGSPUNTEN EN AMBITIES Pasgeld

Woonopgave:

- 900-1000 woningen in Pasgeld-west, circa 50% grondgebonden
- Financieel sluitend plan Pasgeld-oost- 0, 100, 150, 200 woningen
- Basisschool en andere voorzieningen

Energie:

- Evenveel energie opwekken als nieuwe woningen verbruiken

Mobiliteitstransitie:

- STOMP
- Doorgaand autoverkeer zo veel als mogelijk beperken: Pasgeld is bestemming voor de auto
- Fietsverkeer zoveel mogelijk ondersteunen: Rijswijk-Delft en Ypenburg-Rijswijk-Buiten
- Nieuwe halte is een ambitie, voorbereid zijn

Groen/recreatie:

- Groene karakter en betekenis als (rustig) uitloopgebied zoveel mogelijk behouden
- Versterken aantrekkingskracht, samenhang en toegankelijkheid openbaar groen
- Meer ruimte voor buitenspelen

Biodiversiteit:

- Behouden en waar mogelijk versterken natuurwaarden
- Specifieke kansen voor water/moeras, park/bos en stadsnatuur

Klimaat:

- Voorbereid op meer droogte en piekbuien: spons
- Meer robuuster systeem, samenhang tussen deelgebieden, cascade op alle schaalnivo's
- Wateroverlast beperken en waar mogelijk verbeteren (maatwerk langs de randen)

Veilige, gezonde, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving

Kernwaarden die zijn meegegeven uit de participatie zijn:

- Groen
- Bereikbaarheid van het groen
- Historie
- Ommetjes even in het groen
- Rustig groen wonen midden in de stad
- Biodiversiteit & natuurwaarden.

Groene kwaliteit Parkzone Pasgeld

Vertrekpunten voor de betekenis van groen is dat Pasgeld het karakter heeft van een natuurgebied met rust en contemplatie, passend bij een landgoedidentiteit. De natuurwaarden van Pasgeld sluiten minder aan bij de identiteit van een stadspark of recreatiegebied.

De natuurwaarden zijn onderzocht door Tauw en er is gekeken naar hoe die verschillende stukken groen in Pasgeld met elkaar verbonden kunnen worden tot een groen raamwerk.

Toekomst van het slagenlandschap

Het slagenlandschap blijft behouden, wellicht zelfs als landschapsmonument. Hier zijn verschillende ideeën en uitdagingen naar voren gekomen. Dat waterberging daar een plek kan krijgen. En het opstellen van een beheersplan, om het te behouden en te kijken hoe we dat met elkaar kunnen doen.

Elsenburgerbos

Er worden ecologische en recreatieve verbindingen toegevoegd. En kan er dan een beheersplan gemaakt worden om bijvoorbeeld een probleem als zwerfvuil op te lossen of het vergroten van biodiversiteit en sociale veiligheid?

Er is groen raamwerk opgesteld als idee. Hiermee worden ecologische en recreatieve verbindingen gelegd door Pasgeld om de belangrijke groene plekken met elkaar te verbinden.

Ook is gekeken naar een robuuste hoofdwaterstructuur. Om water zo goed mogelijk af te voeren naar De Zweth en klimaatadaptief te ontwerpen. Zoals:

- Een samenhangend, klimaatrobuust watersysteem
- Cascade: water vasthouden en traspigewijs afvoeren

Deelgebieden

Ieder deelgebied heeft zijn eigen karakter, opgaven en programma en vraagt daarmee verdere uitwerking. Voor **Pasgeld-West** lag er eerst een opgave van 1.100 woningen, nu is dat naar een compacte woonopgave gegaan van ca. 950 woningen, waarvan 50% grondgebonden.

Pasgeld-West-Zuid ligt binnen de contouren van DSM, hier ligt de bestemming voor bedrijven.

Wensen voor het woonmilieu voor Pasgeld-West zijn o.a. groen zo dicht mogelijk bij de woningen brengen en een robuuste groene verbinding aanleggen. De groene skyline. Om tussen het groen te wonen, waarbij bestaande en nieuwe bomen het beeld bepalen.

Voor **Pasgeld-Oost** liggen er nog verschillende varianten qua woningopgave, namelijk 200, 150, 100 en 0 woningen. In de participatie komt nadrukkelijk naar voren om het groen te houden of om er een buitenplaats te maken. Daarom worden ook varianten van 100 en 0 woningen onderzocht in de maatschappelijke kosten-batenanalyse (zie verder).

Voor Pasgeld-Oost kwamen er andere ideeën naar voren. Zoals dat het groen moet blijven, met autovrije erven. Er kwamen meerdere ideeën, die soms ook met elkaar in tegenspraak waren. Zoals compact in het groen tegen de lange zichtlijnen in het gebied met de focus op de watertoren.

TNO ligt er nog voorlopig. Daar gaan we nu uit van bedrijven, met een mogelijk functieverandering in de toekomst. Daarom hebben we een voorschot gemaakt met groene lopers als verbinding tussen het Elsenburgerbos en Pasgeld-Oost

Mobiliteit

Er liggen kansen om verbindingen te maken door het gebied voor fietsers en voetgangers.

Voor de auto liggen er kansen om Pasgeld te zien als bestemming, zodat de Lange Kleiweg niet een racebaan wordt door het gebied. Dit kan gedaan worden door die weg te 'knijpen' en het daarmee onaantrekkelijk te maken om met de auto langs te rijden. Of om een knip in de weg te leggen, zo kom je wel in het gebied, maar kun je niet gemakkelijk door het gebied rijden en voorkom je een racebaan. Dat is iets om verder te onderzoeken.

De focus moet niet op de auto liggen en bij het parkeren wordt gekeken naar mogelijkheden voor garages, dek-woningen, parkeerkoffers, back-alley in plaats van het de auto's overal te parkeren in het openbare gebied op straat of voor de woning. Hierdoor blijft er meer ruimte over voor wandelen, spelen en groen. Ook dat is iets om verder te onderzoeken.

Dit zijn aanleidingen en richtingen waarin we denken en hoe dat in een groen-blauw raamwerk kan worden samengevoegd. Het is nog een schets in het Schetsboek Pasgeld.

De **maatschappelijke kosten-batenanalyse [MKBA]** is een wetenschappelijke manier om verschillende varianten af te wegen. Hierbij wordt er naar alle effecten gekeken die een ruimtelijke ontwikkeling heeft op welvaart en welzijn. Het gaat niet alleen om geld en wonen, maar onder andere ook over effecten als milieu, klimaat, gezondheid en natuurwaarden. Aan alle effecten kun je geldwaarden hangen, sommige effecten leveren geld op en bij sommige effecten verlies je waarden en geld. Zo wordt alles vergelijkbaar met elkaar en kun je een gerichte afweging maken. De MKBA wordt onderdeel van het voorstel dat naar de gemeenteraad gaat.

4. Terugblik van wethouder Jeffrey Keus

De wethouder heeft interessante en waardevolle ideeën gehoord. Het ambitieniveau is hoog. Er ligt veel huiswerk voor de zomer om een pakket te maken met verschillende varianten. Jeffrey vindt het een mooi en geslaagd proces. Uiteindelijk zal dit tot besluitvorming moeten leiden. Hij bedankt iedereen voor de inzet, moeite en energie. Daar is gemeente Rijswijk heel erg dankbaar voor.

Tekeningen Olivier Rijcken

Als laatste worden de tekeningen die Olivier Rijcken heeft gemaakt tijdens de bijeenkomst gepresenteerd. Deze zijn te vinden op schetsboekpasgeld.nl.

Vragen die gesteld zijn tijdens de slotbijeenkomst zijn (binnenkort) te lezen op schetsboekpasgeld.nl.

De presentaties zijn [hier](#) terug te kijken (zowel opnames als PDFs)